

Kylät tarvitsevat toimivat laajakaistayhteydet!

Maaseutupolitiikan tulokulmia kansalliseen laajakaistapolitiikkaan

Maaseutupolitiikan neuvoston vt. pääsihteeri,
neuvotteleva virkamies Antonia Husberg, maa- ja metsätalousministeriö
16.2.2022 (saavutettavuuteen liittyviä korjauksia tehty 17.2.)

Maaseutupolitiikan neuvosto MANE (1/2)

- Valtioneuvosto asetti uuden maaseutupolitiikan neuvoston 18.2.2021 kaudelle 1.3.2021–31.12.2025.
- Puheenjohtajana toimii maa- ja metsätalousministeri **Jari Leppä**.
- Varapuheenjohtajana toimii elinkeinoministeri **Mika Lintilä**.
- Kokoonpano **poikkihallinnollinen ja sektorit ylittävä**:
  - Jäseniä 34 (joista 8 ministeriötä, 3 alueviranomaista, 19 kolmannen sektorin edustajaa ml. edunvalvonta- ja neuvontajärjestöjä sekä Folktinget, saaristoasiain neuvottelukunta SANK, Kirkkohallitus, ja Sitra)
    - MANEn sihteeristössä 33 jäsentä (edustettuna MMM, TEM, VM, YM, SM, OKM, maaseutuverkosto, maaseutututkimus, ELY:t, Leader-ryhmät, elinkeinot ja kansalaistoiminta, mm. Maaseudun Sivistysliitto, MTK, Suomen Kylät ry ym.)

Maaseutupolitiikan neuvosto MANE (2/2)

MANEn tehtävät:

- 1. Päättäjien tukeminen** poikkihallinnollisissa ja strategisesti tärkeissä kansallisissa maaseutupoliittisissa kysymyksissä sekä hallituksen maaseutupoliittisten linjausten valmistelu ja toteuttaminen hallituksen apuna
- 2. Maaseutupoliittisen kokonaisohjelman 2021–2027 toteuttaminen** ja siihen liittyvä kehittämistyö erikseen määritellyissä teemoissa sekä toteutuksen seuranta hallinnonalojen ja hallinnon ulkopuolisten toimijoiden yhteistyönä.
- 3. Vaikuttaminen eri hallinnonaloilla vireillä ja käynnissä oleviin maaseutupoliittisesti merkittäviin hankkeisiin.**
4. Maaseutupolitiikan ja maaseudun kehittämisen **rakenteiden, toimintatapojen ja menetelmien kehittäminen** tukemaan ja toteuttamaan paikkaperustaista politiikkaa ja kehittämistä.
- 5. Maaseutututkimuksen ja -tiedon lisääminen** muun muassa valtakunnallisella maaseudun tutkimus- ja kehittämishankerahoituksella sekä maaseututoimijoiden kansallisen ja kansainvälisen tiedon- ja kokemustenvaihdon edistämisellä.
6. Osallistuminen **kansallisen aluekehittämisen sekä EU:n maaseutu- ja aluepolitiikan yhteensovittamiseen**. Maaseudun, saariston ja kaupungin **vuorovaikutuksen ja yhteistyön edellytysten parantaminen** yhdessä kaupunki- ja saaristopolitiikan toimijoiden kanssa.

Ajassa uudistuva maaseutu – maaseutupoliittinen kokonaisuohjelma 2021–2027

Maaseutupoliitiikan visio:

”Monimuotoinen maaseutu on kansallinen menestystekijä. Se tarjoaa alustan ja ratkaisuja hyvälle elämälle, yrittäjyydelle, innovatiivisuudelle ja kestäväälle yhteiskunnalle. Suomea kehitetään kokonaisuutena vahvistaen paikallislähtöisiä mahdollisuuksia.”

Kansalaisten ja alueiden yhdenvertaisuus digitaalisessa yhteiskunnassa – toteutuuko se Suomessa?

Huomio: ”Digitaalisten palvelujen ensisijaisuus”

- Tammikuussa 2018 valtioneuvosto linjasi sähköisen asioinnin tavoitetilasta vuonna 2022. Linjauksen mukaan:
  - Viranomaiset ovat velvoitettuja tarjoamaan kansalaisille ja oikeushenkilöille eli yrityksille ja yhteisöille ensisijaisena vaihtoehtona saavutettavia ja laadukkaita digitaalisia palveluja.
  - Viranomaisten on järjestettävä henkilön asemaan, oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvä viestintä ja asiointi niin, että asiakkailta on aina käytettävissä sähköinen kanava.
  - Yrityksillä, yhteisöillä ja muilla elinkeinotoimintaa harjoittavilla on velvoite asioida ja viestiä julkisen hallinnon kanssa digitaalisesti.
  - Luonnolliset henkilöt (kansalaiset) asioivat ja viestivät viranomaisten kanssa ensisijaisesti digitaalisesti. Heitä ei kuitenkaan velvoiteta tähän.
- **Digitaalisten palvelujen ensisijaisuuden edistäminen käytännössä:**
  - Yhtenäistämällä sähköisen asioinnin ja viestinvälityksen toimintatapoja.
  - Laki digitaalisten palveluiden tarjoamisesta (60/2018) astui voimaan 1.4.2019.
  - Selvitys digitaalisia palveluja ohjaavan lainsäädännön nykytilaa ja muutostarpeita. [Sähköinen asiointi: Selvitys sääntelyn nykytilasta sekä kehittämistarpeista ja -vaihtoehtoista.](#)
  - [Digitaalisten asiointipalvelujen tiekartta 2019-2023.](#)
  - Parantamalla digitaalisten palvelujen laatua ja saavutettavuutta. Palveluiden hyvä laatu vaikuttaa asiakkaiden haluun käyttää ja siirtyä käyttämään digitaalisia asiointipalveluita.

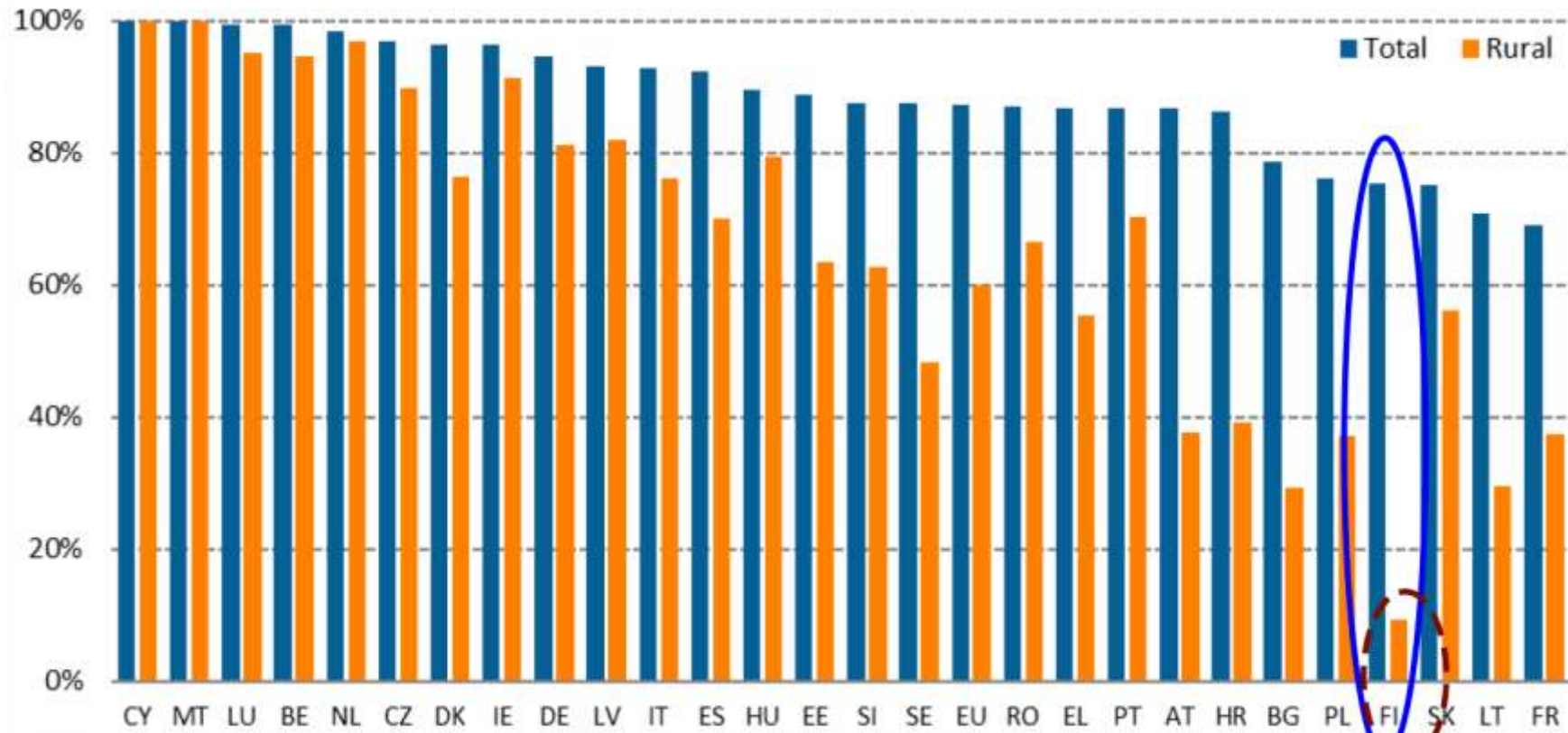
Ote [Valtiovarainministeriön Digipalvelujen ensisijaisuus -sivulta \(vm.fi\).](#)

Vähintään 30 Mbit/s -laajakaistan saatavuus EU/Suomi

(lähde [EU komissio, DESI 2021](#))

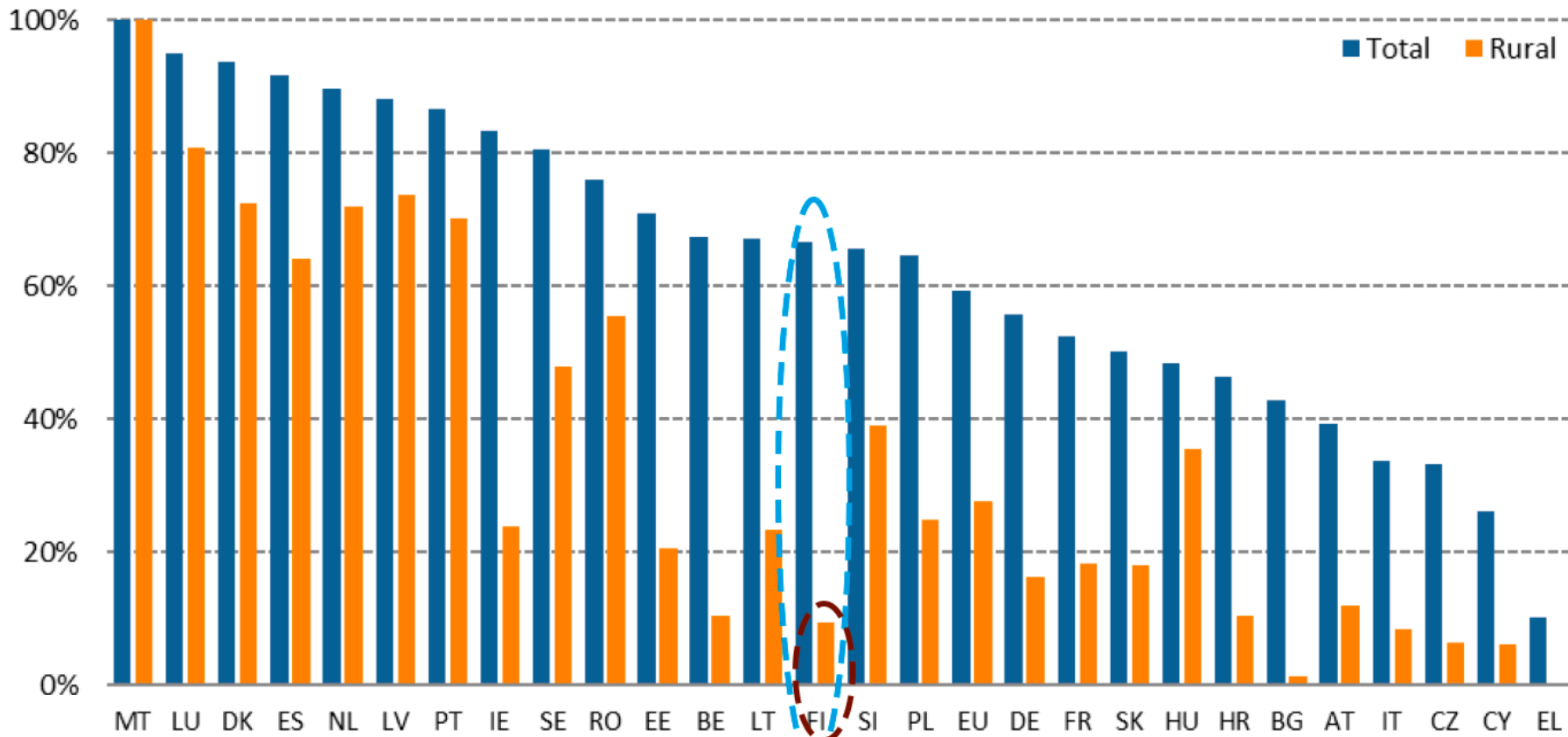
Figure 20 Next generation access (NGA) broadband coverage in the EU (% of households), mid-2020

Source: IHS Markit, Omdia and Point Topic, Broadband coverage in Europe studies.

Vähintään 100 Mbit/s kiinteän laajakaistan saatavuus EU/Suomi (lähde [EU komissio, DESI 2021](#))

Figure 22 Fixed very high capacity network (VHCN) coverage (% of households), mid-2020

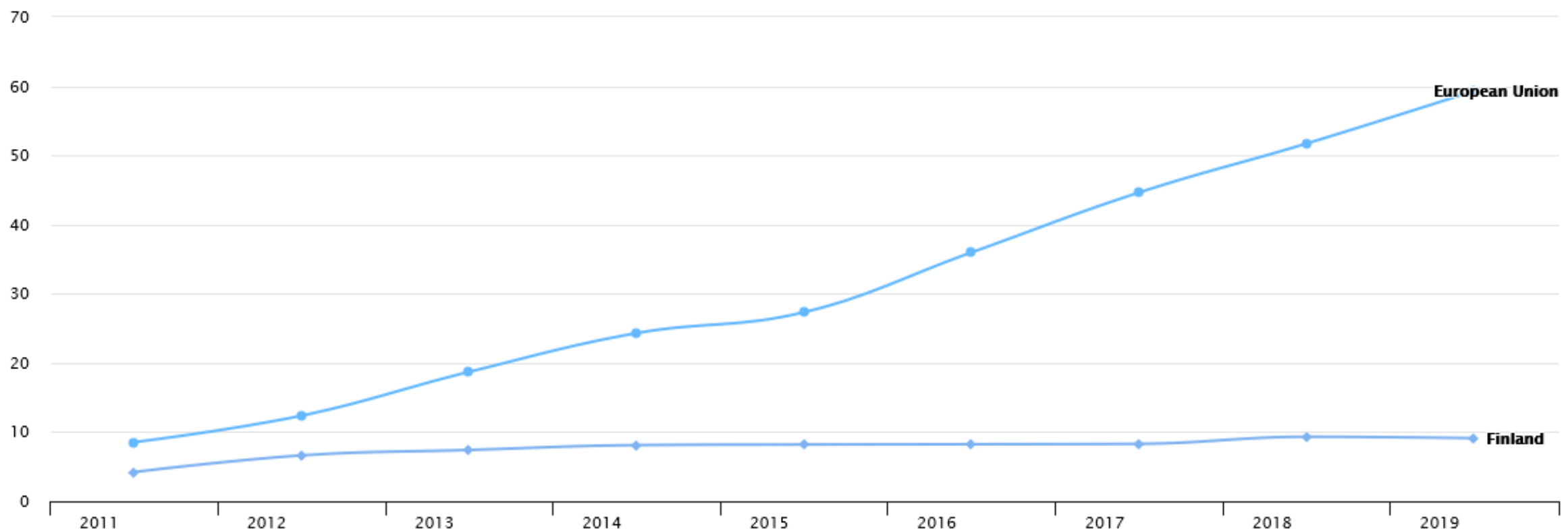

Source: IHS Markit, Omdia and Point Topic, Broadband coverage in Europe studies.

Vähintään 30 Mbit/s -laajakaistan saatavuus

Rural NGA broadband coverage/availability (as a % of households), by Total

EU

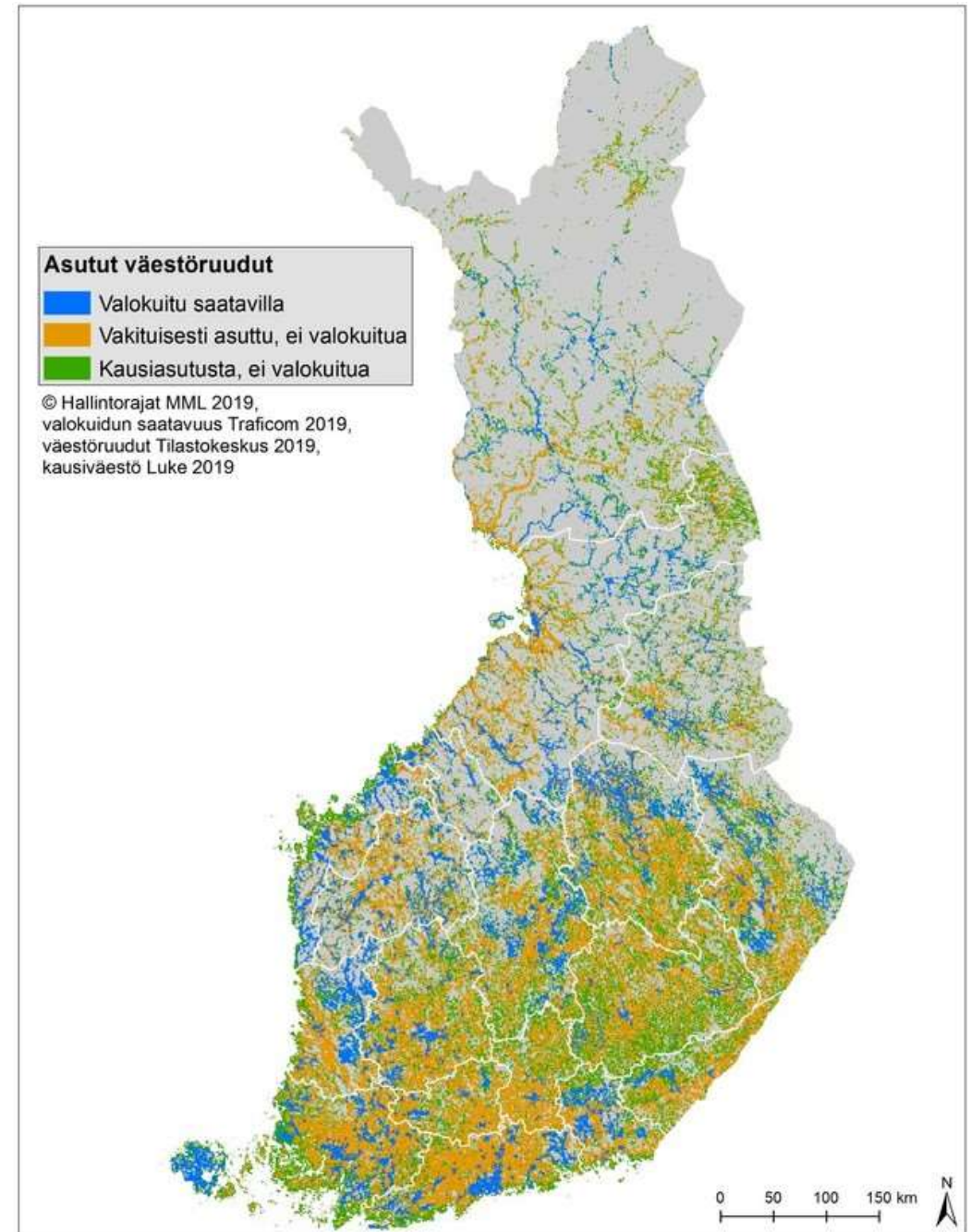

European Commission, Digital Scoreboard

Valokuidun saatavuus Suomessa

- Paikkatietopohjainen tarkastelu valokuidun saatavuudesta Suomessa.
- Kartan sinisillä alueilla valokuitu on saatavilla, keltaisilla vakituisesti asutuilla väestöruuduilla ja vihreillä kausiasutuilla väestöruuduilla valokuitua ei ole saatavissa (lisätty).
- Kartta: Olli Lehtonen 2019 (korjattu).
- Lähde: [Puutteellinen tietopohja kaventaa maaseutujen kehittymismahdollisuuksia \(maaseutupolitiikan blogi\)](#)

Infograafi valottaa maaseudun laajakaistayhteyksien tilanteen

MAASEUDUN HUIPPUNOPEAT LAAJAKAISTAYHTEYDET TAVOITETASON MUKAISEKSI

Valokuidun saatavuus 2020 alussa

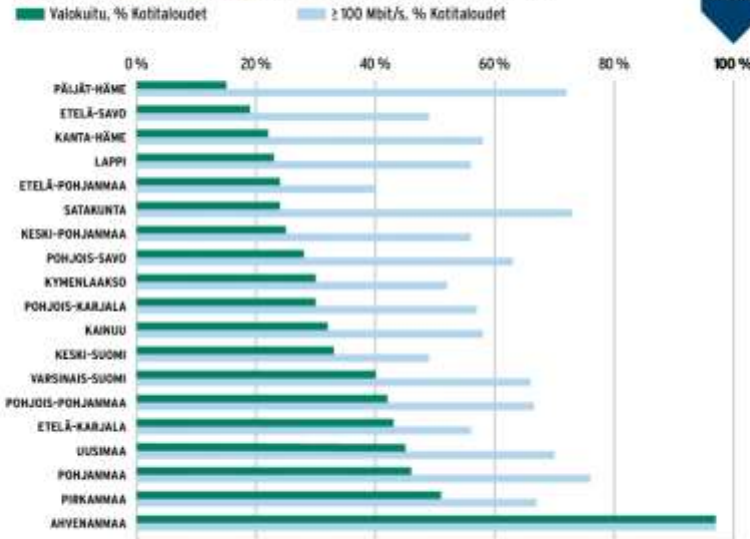
Nopea, latausnopeudeltaan vähintään 100 megaan yltävä, kiinteä laajakaista oli vuoden 2019 lopussa saatavissa 64 %:iin eli lähes 1,8 miljoonaan kotitalouteen. Valokuitu oli puolestaan saatavilla 38 %:iin kotitalouksista. Kuituliittymien kokonaismäärä Suomessa oli 977 000 sisältäen myös yritysten käytössä olevat liittymät. Pääosa kuituliittymistä oli käytössä kotitalouksissa.

Valokuituyhteys oli saatavilla 26 %:iin kaikista suomalaisista rakennuksista. Saatavuus jakautui epätasaisesti: rivitalorakennuksista ja pientaloista oli kuitutettu vain 25 %, kerrostalorakennuksista sen sijaan 43 %.

Kaupunkimaisissa kunnissa vain 17 %:iin pientaloista oli saatavilla valokuituyhteys. Sen sijaan maaseutumaisissa kunnissa tilanne oli huomattavasti parempi, valokuitutettujen pientalojen osuus oli jopa 38 %. Kerrostalojen valokuitusaatavuudet mainituissa asuinkuntatyypeissä olivat lähes samat.

Valokuituinvestoinnit ovat olleet viimeiset kaksi vuotta runsaat 170 miljoonaa euroa vuodessa. Kahden viime vuoden aikana kuituinvestoinnit liittyntä- ja tilaajaverkkoon ovat muodostaneet lähes 70 % kaikista kuituinvestoinneista. Loput 30 % kuituinvestoinneista käytetään runkoverkkoon ja tukiasemayhteyksiin.

Vähintään 100 Mbit/s kiinteän laajakaistan ja valokuidun saatavuus maakunnittain vuoden 2019 lopussa (Lähde: Traficom 2019)

Valokuidun (>100Mbit/s) saatavuus alueluokittain:

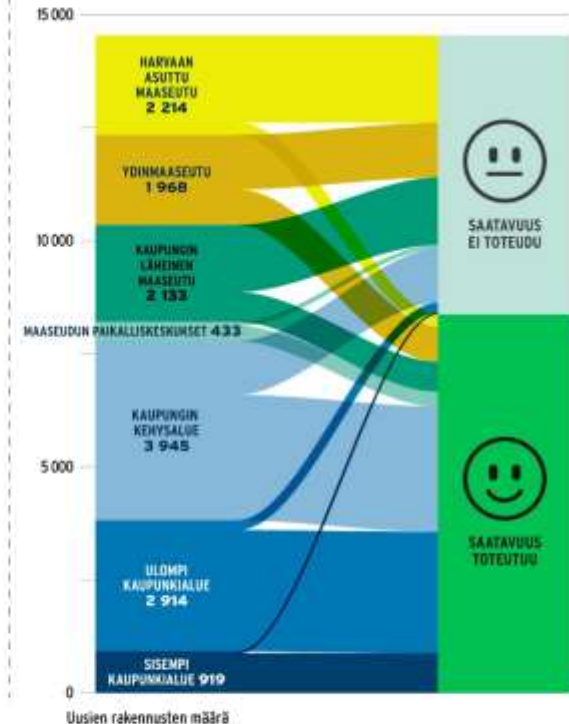
Kiinteän verkon (>100Mbit/s) ¹⁾ saatavuus kotitalouksittain:

Tavoiteltu
2025

Kiinteä laajakaista vuosina 2018–2019 valmistuneissa omakotitaloissa ja vapaa-ajan rakennuksissa ²⁾

Vapaa-ajan rakennukset ovat useimmiten sijoittuneet maaseutumaisille alueille, kun taas omakotitalot kaupunkien kehysalueille. Maaseutumaisilla alueilla kiinteän laajakaistan saatavuus näyttäisi olevan huomattavasti huonompi kuin kaupungeissa, harvaan asutulla maaseudulla vain 12 % valmistuneista rakennuksista oli kiinteän laajakaistan alueella.

1) Kiinteällä verkolla tarkoitetaan suoraan kiinteistöön tulevaa valokuitua ja kaapeli-TV-moodeemeja.
2) Vuosina 2018–2019 valmistui Suomessa 10 889 omakotitaloa ja 3 637 vapaa-ajan rakennusta.

Maaseutupolitiikan neuvoston keskeisimmät kannat laajakaistapolitiikkaan 1/2

Digitaalinen infrastruktuuri on kysymys,
joka vaikuttaa laaja-alaisesti eri hallinnonaloilla,
eri tasoilla ja sektoreilla.

Kansantaloudessa ja kansalaisten arjessa.
- Sen tulisi politiikassa käsitellä sen mukaisesti.

Maaseutupolitiikan neuvoston keskeisimmät kannat laajakaistapolitiikkaan 2/2

- Kansalaisten ja alueiden yhdenvertaisuus.
  - Yhdenvertaisesti saatavilla olevat huippunopea tietoliikenneyhteydet (EU Gigabit Society)
- Tavoitteiden toteuttamiseksi tarvitaan koordinaatiota.
  - Kansallisen tason poikkihallinnollinen ryhmä.
  - (Digitoimisto, Suomen kansallinen Digikompassi)
- Kansallisten ja EU-tavoitteiden toteuttaminen edellyttää edelleen julkista tukea.
  - Perusinfrastruktuurin rakentamisen lisäksi osaamisen edistämistä ja sisältöjen kehittämistä ja käyttöön ottoa.
  - ”Valtioneuvoston asetus kunnan maksuosuudesta (203/2021) on muutettava pikimmiten. Vaatimus rahoituksen kuntaosuuksista on kansallista lisäsäättelyä”.

MANEn kannanottoja ja lausuntoja: <https://www.maaseutupolitiikka.fi/uutishuone>

”Joka neljännelle yritykselle kuituyhteys oli vaikuttanut paikkakunnalle sijoittumiseen ja joka kuudennelle yritykselle sillä oli merkitystä yritystoiminnan käynnistämiseen.”

Maaseutupolitiikan ikivihreä teema 1/2

Rahoitettua tutkimus- ja kehittämistoimintaa mm.

- [Maaseudun valokuituinvestoinnit -selvitys \(maaseutupolitiikan maaseudun-INFRA-verkosto/Kuntaliitto/UEF-Spatia, 2020\)](#)
- [Verkosta vauhtia: Valokuituverkot ja digitalisaatio työn, yritystoiminnan ja opiskelun mahdollistajina maaseudulla. Työtä ja koulutusta maaseudulle -hankkeen loppuraportti Spatia Raportteja 2/2018 \(uef.fi\).](#)
- [... ajasta ja paikasta riippumatta ...: digikansalaisuus ja palveluiden saavutettavuus maaseudulla –hankkeen loppuraportti \(Theseus.fi\)](#)
- [Paikallisuus ja digitalisaatio – Valokuituverkkojen merkitys maaseutualueiden kehittämisessä \(Vaasan yliopiston julkaisuja. Selvityksiä ja raportteja 210\).](#)
- [Smart countryside -selvitys \(VN-teas 2016\)](#)
- [Maaseutubarometri 2020 tutkimusraportti osa 1: Mielikuvat, aluetyyppi-identiteetti ja monipaikkaisuus \(pdf\)](#)
- [Infograafeja käytettävissä laajakaista maaseudun elinvoimainvestointina -sivulta](#)

Maaseutupolitiikan ikivihreä teema 2/2

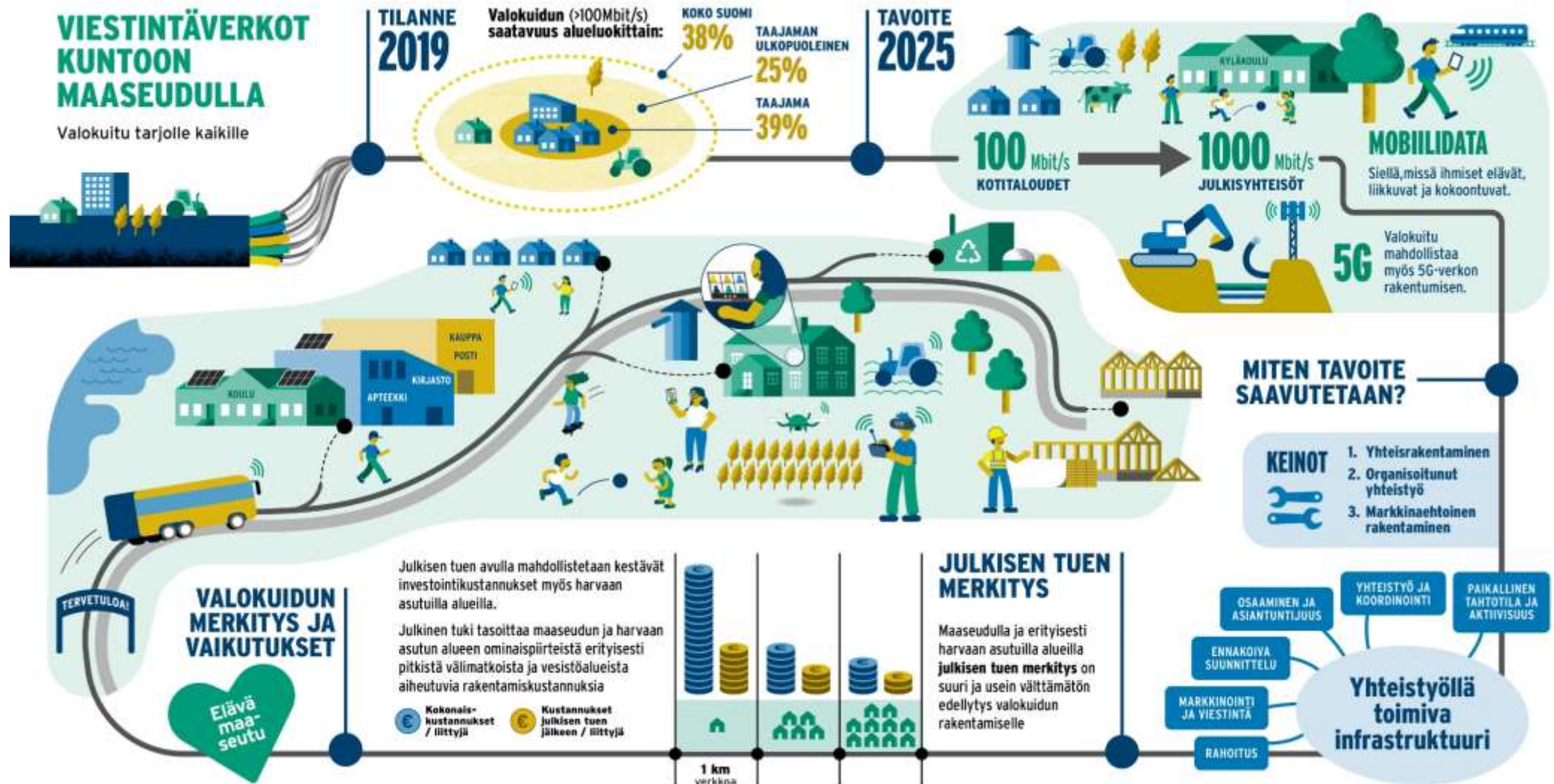
- [Kannanotto: Alueellinen yhdenvertaisuus yhteiskunnan digitalisaation edistämisessä turvattava – kuntien maksuosuutta alennettava](#) (MANE ja SANK 12/2021)
- [Asetus laajakaistarakentamisen tuesta](#) (sihteeristö lausui 7.12.2020)
- [Laki laajakaistarakentamisen tuesta](#) (1262/2020) (sihteeristö lausui 12.6.2020)
- [LVM Digitaalisen infrastruktuurin strategia](#) (MANE lausui 25.6.2018)
  - ”viranomaistoimenpiteet eivät vastaa koko suomalaisen yhteiskunnan kehittämistarpeita digitaalisen infrastruktuurin osalta ja korostaa todellista riskin olemassa oloa siitä, että esitetyt toimenpiteet syventävät digitaalista kuilua suomalaisessa yhteiskunnassa vastoin strategian tavoitteita.”
- [VN periaatepäätös maaseudun digitalisaation edistämiseksi](#) (MANE lausui 30.10.2017)

MANE sihteeristö lausunto

VNA laajakaistarakentamisen tukemisesta (7.12.2020)

”... julkisilla varoilla rahoitettavan infrastruktuurin **tulee vastata asetettuja tavoitteita** sekä huomioida tietoliikenteen eksponentiaalinen kasvu sekä tulevaisuuden alueelliset ja paikalliset tarpeet. Myös huoltovarmuus tulee huomioida, kuin myös energiatehokkuus ja laajemmat sosioekonomiset vaikutukset. Ei ole yhdentekevää, minkä laatuista tietoliikenneverkkoja ja -yhteyksiä Suomeen rakennetaan julkisilla varoilla. Tietoliikenneyhteyksien on toimittava maantieteellisistä haasteista ja harvasta asutuksesta huolimatta. Huippunopeat kiinteät - valokuitu - yhteydet vaikuttavat muun muassa paikan ja alueen väestökehitykseen, yritysten perustamiseen alueelle ja niiden toiminnan kehittämiseen.”

Lopuksi infograafi valottamaan, miten valokuitu saadaan tarjolla kaikille- yhdenvertaisesti

Kiitos!

Tack!

Seuraa työtämme
Följ vårt arbete

[Maaseutupolitiikka.fi](https://maaseutupolitiikka.fi)
[Landsbygdspolitik.fi](https://landsbygdspolitik.fi)

@Maaseutupolitiikka
@RuralPolicyFin

#maapuhuu
#Maaseutupolitiikka

#landetalar
#Landsbygdspolitik